Päiväys
26.4.2023

Diaarinumero
21050/03.04.04.04.20/2021

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

26.4.2023

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **3.5.2023.**

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 26.4.2023 nro 558/2023, valitus vesitalousasiassa, Pitkäkankaan pohjavedenottamon rakentaminen, pohjaveden ottaminen ja valmistelulupa, Pyhäjärvi.

Luvan hakija

Vesikolmio Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **26.4.2023 – 2.6.2023** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa: https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **2.6.2023**.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS **PÄÄTÖS** 558/2023

26.04.202326.04.2023

Dnro 21050/03.04.04.04.20/2021

Asia	Valitus vesitalousasiassa
Muutoksenhakija	Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy
Luvan hakija	Vesikolmio Oy

Päätös, josta valitetaan

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto 22.7.2021 nro 134/2021

Aluehallintovirasto on myöntänyt Vesikolmio Oy:lle luvan Pitkäkankaan pohjavedenottamon ja siihen kuuluvan vedenottokaivon rakentamiseen sekä pohjaveden ottoon Pitkäkankaan pohjavesialueella (1162601) Pyhäjärven kaupungissa hakemuksen karttaliitteenä 1 olevan yleiskartan, mittakaava 1:200 000, osoittamasta paikasta. Hakemuksesta poiketen vedenottamosta otettavan veden määrää on rajoitettu haettua pienemmäksi lupamääräyksestä 3 tarkemmin ilmenevästi. Lupa on voimassa toistaiseksi. Rakentamisen edellytyksenä on, että luvan saajalla on oikeudet hanketta varten tarvittaviin alueisiin.

Vedenottamosta otettava talousvesi käytetään ensisijaisesti Vesikolmio Oy:n osakkaiden Nivalan ja Haapajärven kaupunkien ja vedenostajan Haapaveden kaupungin tarpeisiin sekä erityistilanteessa osakkaan Ylivieskan kaupungin tarpeisiin. Hankkeesta ei ole ennalta arvioitu aiheutuvan vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä. Ennakoimattoman edunmenetyksen varalta on annettu päätöksestä ilmenevä ohjaus. Luvan saajan on noudatettava seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Rakenteet

1. Pohjavedenottamo ja siihen liittyvä vedenottokaivo on rakennettava hakemuksen 2.7.2021 saapuneen täydennyksen karttaliitteenä 1.1 olevan piirroksen "ASEMAKUVA, vesipinnat 11.12.2017", mittakaava 1:2 000 mukaisesti ja hakemussuunnitelmasta muutoin ilmenevällä tavalla.

Vedenottamon pumppausjärjestelmät tulee varustaa sellaisin teknisin ratkaisuin, joiden avulla vedenotto keskeytyy automaattisesti, mikäli pohjavedenpinta laskee tietyn tason alapuolelle.

2. Vedenottamoalue on aidattava ja varustettava selvästi näkyvillä tauluilla, joista käy ilmi ottamon omistaja ja tarpeelliset yhteystiedot.

Rakennustöiden valmistuttua ottamoalue on siistittävä ja saatettava ympäristöön sopeutuvaksi.

Pohjaveden otto

3. Vedenottokaivosta saadaan ottaa vettä kuukausikeskiarvona laskettuna yhteensä enintään 600 m^3/vrk. Vedenotto on kuitenkin mitoitettava tarkkailun perusteella siten, ettei vedenotosta aiheudu pohjavedenpinnan haitallista alenemista tai pohjaveden laadun huonontumista missään olosuhteissa.

Vedenottamokaivosta otettava vesimäärä on mitattava luotettavilla vesimäärän mittauslaitteilla. Otetuista vuorokautisista vesimääristä (m^3/vrk) on pidettävä kirjaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat - vastuualueen hyväksymällä tavalla.

4. Vedenottamoalueella on sallittu ainoastaan veden ottoon ja käsittelyyn liittyvä toiminta.

5. Vedenottamoa ja siihen liittyvää vedenottokaivoa on käytettävä niin, ettei kenellekään aiheuteta enempää vahinkoa tai haittaa kuin vedenhankinnan järjestämiseksi on välttämätöntä. Veden tuhlausta on vältettävä.

Kunnossapito

6. Luvan saajan on pidettävä pohjavedenottamoon, siihen liittyvään vedenottokaivoon, pohjavesiolojen tarkkailuun ja vedenottamoalueeseen kuuluvat rakenteet ja laitteet kunnossa sekä alueet mahdollisimman puhtaina. Kaikki pohjavedenottoa varten tarpeelliset aineet ja tarvikkeet on sijoitettava ja varastoitava niin, etteivät ne aiheuta vaaraa pohjavedelle.

Korvaukset

7. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava edunmenetyksen kärsineelle.

Veden käsittely- tarkkailumääräykset sekä raportointi

8. Ennen verkostoon johtamista on vesi tarvittaessa käsiteltävä niin, että se täyttää yleisten vesilaitosten vedelle asetetut laatuvaatimukset.

9. Luvan saajan on tarkkailtava otettavan pohjaveden määrää ja laatua, pohjaveden pinnankorkeutta sekä veden ottamisen ympäristövaikutuksia Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Tarkkailussa tulee huomioida mahdolliset riskitekijät (mm. liikenne, kaavan mahdollistama

rakentaminen yms). Vedenoton vaikutusten tarkkailua tulee suorittaa ainakin alkuvaiheessa laajalla alueella. Kaikki havaintoputkien sijaintipaikat on esitettävä ELY-keskuksen hyväksyttäväksi ELY-keskukselle toimitettavassa tarkkailusuunnitelmassa.

Tarkkailu on aloitettava hyvissä ajoin ennen suunnitellun vedenoton aloittamista. Mikäli tarkkailun perusteella havaitaan pohjavedenotosta aiheutuvaa pohjavedenpinnan haitallista alenemista, pohjaveden määrällisen tai kemiallisen tilan huonontumista tai muita haitallisia ympäristövaikutuksia tulee pohjavedenoton määrää rajoittaa sellaiselle tasolle, ettei haittoja enää ilmene.

Tarkkailun tuloksista on laadittava vuosittain yhteenvetoraportti. Raportti on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle sekä Pyhäjärven kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisille tarkkailuvuotta seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä, jollei ELY-keskuksen kanssa toisin sovita.

Yksityiskohtainen tarkkailusuunnitelma on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksyttäväksi vähintään kolme kuukautta ennen vedenoton aloittamista.

ELY-keskus voi tarvittaessa myöhemmin muuttaa tarkkailusuunnitelmaa koskevaa päätöstä vesilain 3 luvun 11 §:n 3 momentin mukaisesti.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

10. Hanke on toteutettava ja vedenotto aloitettava neljän vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

Ilmoitukset

11. Töiden aloittamisesta on (30 päivää) etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat - vastuualueelle ja Pyhäjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

12. Hankkeeseen kuuluvien rakennelmien käyttöönotosta ja vedenoton aloittamisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Pyhäjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Määräys veden saannin estymisen varalta

13. Mikäli vedenottamon rakentamisesta tai sen käyttämisestä on seurauksena vedensaannin estyminen tai huomattava vaikeutuminen, luvan saajan on, ellei asiasta ole sovittu, viipymättä korvattava aiheuttamansa vahinko tai korvaukseen oikeutetun alueen omistajan tai muun erityisen oikeuden nojalla vettä ottavan niin vaatiessa hyvitettävä vahinko siten kuin vesilain 13 luvun 15 §:ssä säädetään. Mikäli korvauksista tai toimenpiteistä ei sovita, asianosaiset

voivat saattaa asian aluehallintoviraston ratkaistavaksi jäljempänä olevassa ohjauksessa mainitulla tavalla.

Aluehallintoviraston päätöksen perusteluja

Pääasiaratkaisun perusteluja

Tässä hankkeessa on kyseessä vedensaannin turvaaminen pääosin Nivalan kaupungin alueella ja osin Haapajärven ja Haapaveden kaupunkien alueilla, myös erityistilanteessa Ylivieskan kaupungin alueella. Vettä siirrettäisiin Pyhäjärven kaupungista lähikuntien muodostaman yhteisen vesihuoltolaitoksen talousvesikäyttöön sen toiminta-alueella.

Luvan saajalla on vedenottamoalueen osalta esisuostumus alueen vuokraamiseksi aluetta hallinnoivan Metsähallituksen kanssa. Ennen rakentamisen aloittamista luvan saajalla tulee olla oikeus vedenottamoalueeseen. Kaava ei aseta estettä hankkeen toteuttamiselle.

Asiassa saatujen selvitysten perusteella aluehallintovirasto on arvioinut, ettei Pitkäkankaan vedenottamon rakentaminen ja vedenotto todennäköisesti merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi hankealueelle tai hankkeen vaikutusalueelle sijoittuvat Natura-alueet on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Hankealueella tai sen välittömällä vaikutusalueella ei ole uhanalaisia kasvilajeja tai suojeltavia eliölajeja.

Hanke ei ole ristiriidassa Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden kanssa eikä se vaaranna vesienhoitosuunnitelman toteuttamista.

Hankkeesta saatujen tietojen perusteella alueella on olemassa Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n pohjavedenottamo, joka sijaitsee runsaan kolmen kilometrin etäisyydellä haetusta pohjavedenottamosta kaakkoon. Vedenottamon vesitalousluvan mukainen vedenoton enimmäismäärä on 1 600 m^3/vrk. Pyhäjärven kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelman (2010) mukaan noin kilometrin etäisyydellä hankealueelta kaakkoon sijaitsee Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n lisäkaivolle varattu paikka. Hankealueen ja kehittämissuunnitelmaan kirjatun lisäkaivon väliin sijoittuu vanha maanottoalue. Lisäksi alueella on Haaskankaivo, joka sijaitsee noin 1,3 kilometrin etäisyydellä suunnitellusta pohjavedenottamosta kaakkoon sekä Kankasnevan kaivo, joka sijaitsee noin 2,4 kilometrin etäisyydellä suunnitellusta vedenottamosta luoteeseen.

Koepumppausten tuloksista saatujen vaikutusselvitysten mukaan pohjavedenottaminen Pitkäkankaan uudesta ottamosta ei vaaranna Haaskan kaivon tai Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n Pitkäkankaan nykyisen pohjavedenottamon vesimäärää tai -laatua. Hankealueelta ei ole hydraulista yhteyttä Kankasnevan alueen kaivoon.

Veden ottamistarpeiden yhteensovittamisesta annettujen vesilain säännösten mukaan lupakäsittelyssä tulee ottaa huomioon myös vireillä olevat kilpailevat

hakemukset sekä tiedossa olevat käyttötarkoitukset. Lisäkaivon käyttötarkoitus on kirjattuna Pyhäjärven kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelmassa.

Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy on muistutuksessaan vedonnut vesilain 4 luvun 5 §:n 2 momentin etusijajärjestykseen ja vastustanut luvan myöntämistä Vesikolmio Oy:n vedenottohankkeelle. Muistutuksessa lausutun mukaan lisäkaivo olisi rakennettu vuonna 2011 ja se sijaitsisi muutaman metrin päässä Vesikolmio Oy:n rakentamasta kaivosta (suunniteltu vedenottopaikka). Rakennetun lisäkaivon paikka olisi siten eri kuin kehittämissuunnitelmassa sanottu lisäkaivon paikka.

Aluehallintovirasto on pyytänyt sekä Vesikolmio Oy:ltä että Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:ltä lisätietoja muistutuksessa tarkoitetusta lisäkaivosta ja sen paikasta. Yhtiöt ovat lähettäneet lisäselvitystä ja valokuvia kaivoista POR310 ja POR210, mitkä sijaitsevat suunnitellun vedenottamopaikan vieressä; POR310 aivan kaivon Siivilä2 vieressä ja POR210 lähellä kaivoa Siivilä1. Kuvien ja saatujen selvitysten mukaan kaivoissa on halkaisijaltaan 160 mm siiviläputket, mutta ei vedenottorakenteita. Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n muistutuksessaan mainitsema lisäkaivo sijaitsee siis eri paikassa kuin Pyhäjärven kaupungin vesihuoltosuunnitelmassa mainittu lisäkaivo.

Asiassa saatujen selvitysten mukaan siiviläkaivot POR310 ja POR210 on rakennettu vuonna 2010 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen toimesta ja Pyhäjärven kaupungin rahoittamana. Siiviläputkista on tehty lyhytkestoiset (1–2 päivää) pumppaukset, mutta varsinaisia raportoituja koepumppauksia ei ole tehty. Kaivoissa ei ole vedenottoon tarvittavaa välineistöä eikä niille ole rakennettu vesijohtolinjaa. Kaivoille ei ole vesilain mukaista lupaa eikä myöskään vireillä olevaa lupahakemusta. Kaivot sijaitsevat Suomen valtion omistamalla ja Metsähallituksen hallinnoimalla alueella. Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:llä ei ole tiedossa olevaa vuokrasopimusta tai muuhun sopimukseen perustuvaa oikeutta siiviläkaivojen alueeseen.

Koepumppausten tuloksista saatujen vaikutusselvitysten mukaan pohjavedenottamisella Pitkäkankaan uudesta ottamosta olisi vähäisiä vaikutuksia kehittämissuunnitelmaan kirjatun lisäkaivon vedenottopaikkaan, joka sijaitsee noin 2,5 kilometriä Pitkäkankaan nykyisestä vedenottamosta luoteeseen ja noin kilometrin etäisyydellä hankealueesta kaakkoon. Selvitysten mukaan mahdollinen pohjavedenpinnan alenemavaikutus olisi tällä alueella enintään noin 5 cm. Sen sijaan hankkeella olisi merkittäviä vaikutuksia kaivojen POR310 ja POR210 paikkoihin niiden sijaitessa välittömästi hankealueen vieressä. Näiden kaivojen osalta ei ole kuitenkaan vireillä olevaa kilpailevaa vedenottohanketta eikä selvitystä Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n oikeudesta kyseisiin alueisiin. Asiassa saadun selvityksen mukaan yhtiöllä ei siten voida katsoa olevan suojattua oikeutta kaivoihin tai pohjaveteen niiden alueella.

Aluehallintovirasto on todennut, että vesilain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua yhteensovittamista tapahtuu varsinaisesti samanaikaisesti vireillä olevien hakemusten kesken. Kuitenkin myös ennakoitavissa olevat esiintymään kohdistuvat ottamistarpeet ovat otettavissa huomioon lupaharkinnassa.

Lupaharkinnassa noudatetaan vesilaissa säädettyä etusijajärjestystä vain silloin, kun kaikkien vesiesiintymään kohdistuvien vedenottotarpeiden yhteensovittaminen ei ole 1 momentin yleissäännöksen nojalla mahdollista eikä vettä riitä kaikkiin haettavana oleviin tai tiedossa oleviin käyttötarkoituksiin. Eri vedenottotarpeita tulee ensisijaisesti yhteensovittaa luvassa annettavin määräyksin myös silloin, kun etusijajärjestystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Tässä tapauksessa on kysymys kahden yhdyskuntien vesihuoltolaitoksen vedenottamistarpeiden yhteensovittamisesta. Hakemuksen mukaisessa hankkeessa vettä käytetään Pyhäjärven naapurikuntien talousvesikäyttöön. Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan etusijajärjestyksen 2) kohdan mukaista paikkakunnan käsitettä ei ole tarkoitettu tulkittavaksi kunta- tai muiden hallinnollisten rajojen mukaisesti, vaan myös vesiesiintymän sijaintipaikan naapurikuntien yhdyskunnan vesihuollon tarpeet saattavat sijoittua tähän kategoriaan. Näin ollen Vesikolmio Oy:n vedenottohanke ja Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n lisäkaivoa koskeva vedenottohanke saattaisivat sijoittua samaan kategoriaan etusijajärjestyksessä, eli kummatkin palvelisivat tärkeää yhdyskuntien vesihuoltoa paikkakunnalla. Etusijajärjestys tulisi harkittavaksi, mikäli eri vedenottotarpeita ei voida muutoin yhteensovittaa ja joudutaan turvautumaan etusijajärjestykseen.

Asiassa saatujen selvitysten perusteella Vesikolmio Oy:n vedenottohankkeella saattaa olla vähäisiä vaikutuksia vesihuollon kehittämissuunnitelmassa kirjattuun Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n lisäkaivon paikkaan ja mahdolliseen vedenottoon kyseisestä paikasta. Koska myös tiedossa olevan paikallisen vedenottohankkeen käyttöön tulisi riittää vettä, aluehallintovirasto on varovaisuusperiaatetta noudattaen pienentänyt otettavan veden määrää hakemuksen mukaisesta.

Alueella muodostuu pohjavettä noin 4 700 m^3/vrk:ssa. Yhteensä tämän luvan mukainen (600 m^3/vrk) ja Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n vesitalousluvan mukainen vedenotto (1 600 m^3) tulee olemaan noin 2 200 m^3/vrk:ssa. Potentiaalisia pohjavesivaroja jää siten vielä käyttämättä noin 2 500 m^3/vrk:ssa. Alueelta saatava pohjavesi ennalta arvioiden riittää myös alueella tiedossa oleviin käyttötarkoituksiin ja paikallisen vedensaannin turvaamiseen. Vedenotto on edelleen mahdollista Pyhäjärven kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelmaan merkityn lisäkaivon paikalta. Hanke ei näin ollen estä Pyhäjärven kaupungin vedensaantia jatkossakaan. Vedenottotarpeiden yhteensovittaminen rajoittamalla hakemuksen mukaista vedenottomäärää pienemmäksi riittää tässä tapauksessa eikä etusijajärjestyksen noudattamiseen ja hakemuksen hylkäämiseen yhteensovittamista koskevien säännösten nojalla ole perusteita.

Edellä lausutun mukaisesti otettavan veden määrä on rajattu tasolle, joka on pohjaveden muodostumisalueen laajuuden perusteella alueelta jatkuvasti pumpattavissa ilman merkittäviä vaikutuksia ympäristön tilaan ja siten, että vettä riittää myös tiedossa oleviin käyttötarpeisiin.

Lupamääräysten mukaisesta pohjaveden ottamisesta ei ennalta arvioiden aiheudu asutus- tai elinkeino-oloja huonontavaa veden saannin estymistä tai vaikeutumista eikä muuta vesilain 3 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua seurausta.

Hankkeesta yleiselle edulle aiheutuvana hyötynä otetaan huomioon vedensaannin paraneminen Nivalan, Haapajärven ja Haapaveden kaupungeissa ja poikkeustilanteissa myös Ylivieskan kaupungin alueella. Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan menetyksiä yleisille tai yksityisille eduille. Hankkeesta yleisille eduille saatava hyöty on siten huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Edellä mainitun perusteella luvan myöntämisedellytykset hankkeelle täyttyvät.

Lupamääräysten perustelut

Luvan saajan noudatettavaksi on annettu määräykset työn huolellisesta suorittamisesta sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta. Rakentamista ja rakenteita koskevat määräykset varmistavat sen, että rakentaminen tapahtuu suunnitellulla tavalla.

Lupamääräyksessä 3 vedenottoa on rajoitettu hakijan esityksestä poiketen siten, että vedenottolupa on myönnetty kuukausikeskiarvona laskettuna enintään 600 m^3/vrk haetun 800 m^3/vrk sijaan. Koepumppaustulokset sekä vedenottotarpeiden yhteensovittamista koskevat säännökset huomioon ottaen aluehallintovirasto on varovaisuusperiaatteen mukaisesti rajannut siiviläputkikaivosta otettavan veden määrää hakemuksessa esitettyä vähemmäksi.

Lupamääräyksen 9 mukaisella tarkkailulla varmistetaan pohjaveden laadun ja pinnankorkeuden sekä vedenotosta kohdistuvien vaikutusten asianmukainen ja riittävä tarkkailu. Tarkkailujen tulosten perusteella voidaan tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin esimerkiksi vedenoton vähentämiseksi, jos vedenoton vaikutukset ovat merkittävämmät kuin hakemuksessa ja tässä päätöksessä on ennakoitu.

Muilta osin lupamääräyksillä varmistetaan yleisten ja yksityisten etujen turvaaminen, säädösten ja asetusten mukaiset rakenteet sekä vedenoton ja sen vaikutusten riittävä seuranta.

Valmistelulupa

Aluehallintovirasto on oikeuttanut Vesikolmio Oy:n ryhtymään hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista vedenottamon rakentamista valmisteleviin kulkureittien ja vedenottamopaikan maastorakentamistöihin. Töiden aloittamisen edellytyksenä on, että luvan saajalla on oikeus alueisiin.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy on vaatinut aluehallintoviraston päätöksen kumoamista tai lupamääräysten 1, 3 ja 9 tarkentamista.

Pitkäkankaan vedenottamon rakentaminen vaarantaa Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n Pitkäkankaan vedenottamon veden saatavuuden ja veden laadun. Pitkäkankaan pohjavesialue sijaitsee Pyhäjärven kunnan alueella, joten ensisijaisesti sieltä otettava vesi on käytettävä Pyhäjärven alueen vesihuoltoa varten. Vedenottamo estäisi Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n varautumissuunnitelman mukaisen häiriötilanteita varten rakennetun lisäkaivon käytön.

Mikäli lupapäätöstä ei kumota kokonaisuudessaan, päätöksen lupamääräyksiä 1, 3 ja 9 tulee tarkentaa.

Lupamääräystä 1 tulisi tarkentaa siten, että pohjavedenpinnan alin taso määritetään ottaen huomioon vuodenaikaisvaihtelu.

Lupamääräyksessä 3 tulisi määrittää, mikä on pohjavedenpinnan haitallisen alenemisen taso sekä mitkä ovat pohjaveden laadun huonontumisen kriteerit.

Lupamääräyksessä 9 tulisi mainita erikseen mahdolliset vaikutukset Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n Pitkäkankaan vedenottamoon, jotta se tulisi otettua huomioon vaikutustarkkailussa. Lisäksi lupamääräykseen tulisi kirjata ne raja-arvot, jolloin pohjavedenotto aiheuttaa pohjavedenpinnan haitallista alenemista sekä kemiallisen tilan huonontumista.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Pyhäjärven kaupungissa.

Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Pyhäjärven kaupungille, Pyhäjärven kaupungin terveyden- ja ympäristönsuojeluviranomaiselle ja kaavoitusviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta. Luvan hakijalle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta ja annetuista vastineista. Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausuntoa valituksesta.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on ilmoittanut, ettei se anna lausuntoa valituksesta.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on vastineessaan todennut, että aluehallintovirasto on tarkastellut oikein perustein veden ottamistarpeiden yhteensovittamisen. Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:llä ei ole kyseiselle alueelle vedenottolupaa eikä vedenottoa koskevaa lupahakemusta vireillä. Hanke ei estä Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n mahdollista tulevaisuuden lisävedenhankintaa muulla

osalla Pitkäkankaan pohjavesialuetta. Vedenotossa pohjavedenpinnan alinta tasoa rajoittaa käytännössä vedenottamokaivon siivilän ylätaso. Sitä alemmaksi pohjavedenpintaa ei ole järkevää vedenotolla alentaa, sillä vedenotto voi keskeytyä. Lupamääräyksen 1 tarkentaminen vedenottoa rajoittavan tason osalta on perusteltua. Vedenoton vaikutukset pystytään tunnistamaan riittävän yksityiskohtaisella tarkkailusuunnitelmalla. ELY-keskus tulee sisällyttämään tarkkailusuunnitelmaan tarvittavat vedenlaatua kuvaavat muuttujat eikä näe tarvetta asettaa pitoisuusraja-arvoja vedenottamista koskevaan päätökseen.

Pyhäjärven kaupunki on vastineessaan todennut, että Vesikolmio Oy:n vedenottamon rakentaminen lupapäätöksen mukaiselle paikalle vaarantaa Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n Pitkäkankaan veden saatavuuden ja laadun. Vesikolmio Oy:n lupahakemuksen selvityksessä todetaan, että harjun hydrologinen yhteys kaakon suuntaan todennäköisesti heikkenee Selkäinjärven harjun kohdalla. Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n vedenottamo on vaikutusalueella, johon lupapäätöksen mukainen vedenotto vaikuttaa. Lupahakemusta edeltävien tutkimusten mukaisesti vaikutusten muodostumista ei ole pystytty rajaamaan pois. Myönnetty lupa on vesihuoltolain 1 §:n tavoitteen vastainen. Vesikolmio Oy:n vedenottaminen ei saa vaarantaa Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n luvan mukaisen veden ottamisen määrää eikä veden laatua.

Vedenottamon perustaminen luvan mukaiselle paikalle estää Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n varavedenottokaivon käyttämisen vesihuoltolain 15 a §:n mukaisesti ja turvaamaan asiakkaiden vedensaannin häiriötilanteissa. Varavedenottokaivo on vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisesti rakennettu. Vesihuollon kehittämissuunnitelma on kaupunginvaltuuston vahvistama.

Lupapäätös tulisi kumota ja edellyttää luvan hakijalta uusi hakemus, jossa vedenotto ei vaaranna Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n vedenottamoiden tuottavuutta ja veden laatua. Mikäli lupapäätös jää voimaan, tulee lupamääräyksiä tarkentaa valituksessa esitetyllä tavalla.

Vesikolmio Oy on vastineessaan todennut, ettei vedenottohankkeella vaaranneta Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n vedenhankintaa. Suunnitellulla vedenotolla ei ole vaikutuksia määrään tai laatuun Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n Pitkäkankaan vedenottamon alueelle, koska suunnitellulla vedenottamolla ja olemassa olevalla vedenottamolla on omat valuma-alueensa. Suunnitellun vedenottamon ja Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n ottamoiden välinen etäisyys on 3,5 kilometriä, ja kohteiden välillä on kalliokynnys (Haaskanypäle), joka rajoittaa hydraulista yhteyttä harjun ydinosalla. Vedenottamon valuma-aluetta ja vaikutuksia on arvioitu lupahakemussuunnitelmassa. Aluehallintovirasto on pienentänyt vedenottomäärää lupapäätöksessä hakemuksen mukaisesta 800 m^3/vrk:sta 600 m^3/vrk:een.

Pohjaveden oton vaikutuksia seurataan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Vedenotto sovitetaan tarkkailutulosten perusteella

sellaiseksi, että pohjavesivaikutukset pysyvät ympäristössä vähäisinä ja laatu hyvänä. Otettua vesimäärää seurataan kaivokohtaisella vesimittarilla ja vedenottokaivossa on pohjaveden korkeuden jatkuvatoiminen seuranta. Myös pohjavesiputkissa on pohjaveden korkeuden jatkuvatoimiset seurantalaitteet. Myös raakaveden laatua seurataan pohjavesialuetarkkailuun liittyen ja vesilaitoksen omavalvonnan yhteydessä.

Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:lle on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Vastaselitystä ei ole annettu.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus vaatimukset enemmälti hyläten kumoaa lupamääräyksen 1 toisen kappaleen. Lupamääräys 1 kuuluu muutettuna kokonaisuudessaan seuraavasti *(muutokset kursiivilla)*:

1. Pohjavedenottamo ja siihen liittyvä vedenottokaivo on rakennettava hakemuksen 2.7.2021 saapuneen täydennyksen karttaliitteenä 1.1 olevan piirroksen "ASEMAKUVA, vesipinnat 11.12.2017", mittakaava 1:2 000 mukaisesti ja hakemussuunnitelmasta muutoin ilmenevällä tavalla.

Poistettu tekstiä

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet ja lain esityöt

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Vesilain 3 luvun 11 §:n 1 momentin mukaan luvassa on määrättävä luvanhaltija tarvittaessa tarkkailemaan hankkeen toteuttamista ja sen vaikutuksia.

Pykälän 2 momentin mukaan luvanhaltija voidaan luvassa velvoittaa esittämään tarkkailusuunnitelma 1 momentissa tarkoitetun tarkkailun tarkemmasta järjestämisestä lupaviranomaisen tai sen määräämän viranomaisen hyväksyttäväksi niin ajoissa, että tarkkailu voidaan aloittaa toiminnan alkaessa tai muuna toiminnan vaikutusten kannalta tarkoituksenmukaisena ajankohtana.

Pykälän 3 momentin mukaan yhteistarkkailua tai tarkkailusuunnitelman hyväksymistä koskevan päätöksen tehnyt viranomainen voi muuttaa päätöstä luvan voimassaolosta huolimatta. Asia voi tulla vireille tarkkailusta päättäneen viranomaisen omasta aloitteesta tai luvanhaltijan, valvontaviranomaisen,

yleistä etua valvovan viranomaisen, kunnan tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta.

Vesilain 4 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan mainitun luvun säännöksiä sovelletaan pintaveden ja pohjaveden ottamiseen.

Vesilain 4 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan veden ottamista koskevaa lupa-asiaa ratkaistaessa on vesiesiintymään kohdistuvat veden ottamistarpeet sovitettava yhteen.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos vettä ei riitä käytettäväksi kaikkiin tarpeisiin, noudatetaan näiden kesken seuraavaa etusijajärjestystä:
1) veden ottaminen käytettäväksi ottamispaikan lähistössä tavanomaista kiinteistökohtaista käyttöä varten;
2) veden ottaminen yhdyskunnan vesihuoltoa varten paikkakunnalla;
3) veden ottaminen paikkakunnan teollisuuden käyttöön tai muuten käytettäväksi paikkakunnalla sekä yhdyskunnan vesihuoltoa paikkakunnan ulkopuolella palveleva veden ottaminen;
4) veden ottaminen johdettavaksi tai kuljetettavaksi muualla käytettäväksi muuta tarkoitusta kuin yhdyskunnan vesihuoltoa varten.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle vesilainsäädännön uudistamiseksi (HE 277/2009) on vesilain 4 luvun 5 §:n 2 momentin mukaisen etusijajärjestyksen 2 kohdan, yhdyskunnan vesihuolto paikkakunnalla, osalta todettu, että säännöksellä tarkoitettaisiin lähinnä vesihuoltolaissa säänneltyä vesihuoltoa. Asutuksen vesihuollon lisäksi yhdyskunnan vesihuolto kattaisi vesihuolloltaan asutukseen rinnastuvan elinkeinotoiminnan. Paikkakunnan käsitettä ei ole tässä yhteydessä tarkoitettu tulkittavaksi kunta- tai muiden hallinnollisten rajojen mukaisesti, vaan myös vesiesiintymän sijaintipaikan naapurikuntien yhdyskunnan vesihuollon tarpeet saattavat sijoittua tähän kategoriaan.

Vesilain 4 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan veden ottamista koskevassa päätöksessä on määrättävä veden ottamisen tarkoitus, ottamispaikka ja veden ottamisen enimmäismäärä.

Pykälän 2 momentin mukaan sen lisäksi, mitä 3 luvussa säädetään lupamääräyksistä, päätöksessä on annettava tarpeelliset määräykset veden johtamiseksi tarpeellisten rakenteiden tai ottamon sijoituspaikasta, vedenottomäärien seuraamisesta ja vesihuollon turvaamiseksi vedenhankinnan erityistilanteissa sallituista toimenpiteistä.

Asiassa saatu selvitys

Asiassa on kyse aluehallintoviraston Vesikolmio Oy:lle myöntämästä luvasta Pitkäkankaan pohjavedenottamon rakentamiseen ja pohjavedenottamiseen Pyhäjärven kaupungin alueella sijaitsevalla pohjavesialueella.

Valituksenalaisella päätöksellä yhtiölle on myönnetty lupa rakentaa pohjavedenottamo ja ottaa pohjavettä kuukausikeskiarvona laskettuna 600 m^3/vrk.

Hankkeen tarkoituksena on turvata vedensaanti pääosin Nivalan kaupungin alueella ja osittain Haapajärven ja Haapaveden kaupunkien alueella. Erityistilanteessa vedensaantia turvataan myös Ylivieskan kaupungin alueella. Vesikolmio Oy on Kalajokilaakson kuntien omistama tukkuvesilaitos.

Pitkäkankaan pohjavesialue sijaitsee Pitkäkankaan-Kuivikon luode-kaakkosuuntaisessa harjumuodostelmassa. Alue on metsätalousvaltainen.

Alkuperäisistä hakemusasiakirjoista saadun tiedon mukaan Pitkäkankaan vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen (1162601) kokonaispinta-ala on 8,6 km^2 ja muodostumisalueen pinta-ala 5,28 km^2. Pohjavesialueella muodostuvan pohjaveden määräksi on arvioitu noin 4 700 m^3/vrk. Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:llä on Pitkäkankaan pohjavesialueen keskiosassa vedenottamo, jolla on lupa 1 600 m^3/vrk vedenottoon ja jonka keskimääräinen ottomäärä viime vuosina on ollut vajaat 1 200 m^3/vrk.

Geologian tutkimuskeskus (GTK) on tehnyt Vesikolmio Oy:n toimeksiannosta pohjavesiselvityksiä hankealueella vuosina 2017–2018. Tutkimuksiin on sisältynyt muun muassa maatutkaluotauksia, maaperäkairauksia ja havaintoputkiasennuksia, pohjaveden koepumppauksia sekä pohjavesinäytteenottoa ja -analytiikkaa. Koepumppaus toteutettiin 12.12.2017–5.3.2018. Koepumppauksen keskiarvotuotto oli vajaat 800 m^3/vrk (maksimi 1 200–1 250 m^3/vrk) ja pohjavedenpinnan alenemat pumppauskaivoissa olivat enimmillään noin 0,7–0,75 metrin suuruusluokkaa, josta noin 0,2 metriä oli luontaista vuodenaikaisvaihteluun liittyvää alenemaa.

Pohjaveden pinnankorkeuserot harjun ydinosalla ovat pieniä, jolloin myös pohjaveden virtauskuva ainakin pumppaustilanteessa on suhteellisen herkästi muuttuva. Koepumppauksen selkeän vaikutusalueen laajuudeksi todettiin noin 120 hehtaaria. Pohjavedenpinnan alenemavaikutusta koepumppauksesta johtuen havaittiin harjun ydinalueella noin 950 metrin päässä luoteeseen sekä kaakkoispuolella 700–1 000 metrin etäisyydellä.

Koepumppauskaivojen vesi oli laadultaan erinomaista. Laatu pysyi samanlaisena tarkkailujakson ajan. Pohjaveden laatutasapaino tyypillisesti jonkin verran muuttuu pidempiaikaisen jatkuvan vedenoton vaikutuksesta.

GTK:n selvityksessä todetaan, että hankealueelle muodostuu käytännössä oma, noin 1,5 km^2 pohjavesiallas, jolla muodostuva pohjavesimäärä on noin 1 200–1 300 m^3/vrk. Mikäli vedenotto on lähellä antoisuutta, saattaa vedenotto vaikuttaa pidemmällä aikavälillä sekä pohjaveden pinnankorkeuksiin että laatuun. Tutkitun suuruisella vedenotolla ei kuitenkaan näytä olevan vaikutusta olemassa olevaan vedenottamoon.

Pyhäjärven kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelmassa Pitkäkankaan pohjavesialueelle on esitetty lisäkaivoa paikkaan, joka sijaitsee noin kilometrin päässä Vesikolmio Oy:n vedenottamosta. Vesikolmio Oy:n vedenottamo saattaa aiheuttaa vähäisiä vaikutuksia kyseisen lisäkaivon paikkaan ja vedenottoon. Aluehallintovirasto on päätöksessään pienentänyt otettavan veden määrää hakemuksen mukaisesta 800 m^3:sta 600 m^3:on.

Oikeudellinen arviointi

Hallinto-oikeudelle tehdyssä valituksessa on vaadittu aluehallintoviraston päätöksen kumoamista tai lupamääräysten 1, 3 ja 9 muuttamista. Perusteluinaan päätöksen kumoamiselle muutoksenhakija on esittänyt, että vedenottamon rakentaminen vaarantaa Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n Pitkäkankaan vedenottamon veden saatavuuden ja veden laadun. Pitkäkankaan pohjavesialue sijaitsee Pyhäjärven kaupungin alueella, joten ensisijaisesti sieltä otettava vesi on käytettävä Pyhäjärven alueen vesihuoltoa varten. Vedenottamo estäisi Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n varautumissuunnitelman mukaisen häiriötilanteita varten rakennetun lisäkaivon käytön.

Päätöksen kumoaminen

Hankkeessa on kysymys kahden yhdyskuntien vesihuoltolaitoksen vedenottamistarpeiden yhteensovittamisesta. Hakemuksen mukaan vettä käytetään Pyhäjärven naapurikuntien talousvesikäyttöön. Hallituksen esityksen (HE 277/2009) vesilain 4 luvun 5 §:n perusteluiden mukaan etusijajärjestyksen 2) kohdan mukaista paikkakunnan käsitettä ei ole tarkoitettu tulkittavaksi kunta- tai muiden hallinnollisten rajojen mukaisesti, vaan myös vesiesiintymän sijaintipaikan naapurikuntien yhdyskunnan vesihuollon tarpeet saattavat sijoittua tähän kategoriaan. Hallinto-oikeus katsoo, että Vesikolmio Oy:n vedenottohanke ja Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n lisäkaivoa koskeva vedenottohanke sijoittuvat samaan kategoriaan etusijajärjestyksessä, eli kummatkin palvelevat tärkeää yhdyskuntien vesihuoltoa paikkakunnalla. Etusijajärjestys tulisi harkittavaksi, mikäli eri vedenottotarpeita ei voida muutoin yhteensovittaa ja joudutaan turvautumaan etusijajärjestykseen.

Asiassa saadun selvityksen perusteella Vesikolmio Oy:n vedenottohankkeella saattaa olla vähäisiä vaikutuksia vesihuollon kehittämissuunnitelmassa kirjattuun Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n lisäkaivon paikkaan ja mahdolliseen vedenottoon kyseisestä paikasta. Koepumppauksen perusteella vedenoton aiheuttamat pohjavedenpinnan alenemavaikutukset näkyvät noin kilometrin etäisyydellä luoteeseen ja kaakkoon. Siten vedenotto Vesikolmio Oy:n suunnitellulta vedenottamolta ei vaikuta Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n Pitkäkankaan vedenottamon toimintaan, jonne on etäisyyttä noin 3,5 kilometriä. Hakemuksessa esitetyn tarkkailuohjelman mukaisesti pohjaveden pinnankorkeutta seurataan vedenottamoalueen lisäksi 13 havaintopisteessä. Kauimmaiset tarkkailupisteet sijaitsevat noin 1,5 kilometrin päässä vedenottamolta. Valituksenalaisessa päätöksessä on hakemuksesta poiketen varovaisuusperiaatetta noudattaen annettu lupa ottaa pohjavettä 600 m^3/vrk. Otettava määrä yhteensä jää siten alueella muodostuvaa määrää alemmalle tasolle eikä vedenottamistarpeita ole näin ollen tarvetta sovittaa yhteen. Hallinto-oikeus katsoo, että myönnetty vedenottomäärä mahdollistaa tulevaisuudessa myös Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n Pyhäjärven vesihuollon kehittämissuunnitelmassa suunnitellun lisävedenoton.

Vesilain 3 luvun 4 §:n intressivertailun perusteella lupa tulee myöntää, mikäli yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Hanke parantaa vedensaantia Nivalan, Haapajärven ja Haapaveden alueilla sekä poikkeustilanteissa Ylivieskan alueella. Hankkeesta ei aiheudu menetyksiä yleisille tai yksityisille eduille, joten luvanmyöntämisedellytykset ovat olemassa, minkä vuoksi lupapäätöksen kumoamiselle ei ole perusteita.

Lupamääräystä 1 koskeva vaatimus

Lupamääräyksen 1 osalta muutoksenhakija on vaatinut tarkennusta siten, että pohjavedenpinnan alin taso on määritettävä ottaen huomioon vuodenaikaisvaihtelu. Lupamääräyksen 1 toisen kappaleen mukaan vedenottamon pumppausjärjestelmät tulee varustaa sellaisin teknisin ratkaisuin, joiden avulla vedenotto keskeytyy automaattisesti, mikäli pohjavedenpinta laskee tietyn tason alapuolelle. Hallinto-oikeus toteaa, että aluehallintoviraston lupamääräyksen 1 toinen kappale jättää epäselväksi vaatimuksen mukaisen alimman pohjavedenpinnantason. Lupamääräysten perusteluissakaan ei ole selvennetty määräystä. Lupamääräyksen muotoilu on ongelmallinen niin toiminnanharjoittajan kuin valvojankin kannalta. Käytännössä vedenottoa rajoittaa siiviläputkikaivon siivilän ylätaso. Pohjaveden pinnan laskiessa ylätason alapuolelle, keskeytyy vedenotto. Pumppujen automatiikka yleensä katkaisee vedenoton jo ennen kuin pohjaveden pinta laskee siivilän ylätason alapuolelle. Siivilä on esitetty alustavan arvion mukaan sijoitettavaksi noin 15-17 metrin syvyydelle maanpinnasta eli noin tasolle +165.0–+167.0 (N2000). Kaivosuunnitelma on tarkoitus tehdä hankkeen urakkavaiheessa, ja kaivon tarkemmat tiedot varmistuvat työaikaisten maanäytteiden perusteella. Hallinto-oikeus toteaa, että siivilöiden ylätasosta ei ole asiakirjoissa tarkkaa tietoa. Koepumppaus on suoritettu talvella 2017–2018 ja sen kesto on ollut 83 päivää. Pumppauksen aikana pohjavedenpinta on vaihdellut välillä +169.4–+168.7 metriä. Pohjavedenpinnankorkeus vaihtelee vuodenaikojen mukaan siten, että pohjavedenpinta yleensä laskee talvella ja nousee jälleen keväällä lumen sulamisen myötä. Vuositasolla esiintyy kuitenkin vaihtelua ja leutoina talvina pohjavedenpinta voi nousta myös talvikuukausien aikana. Hallinto-oikeus katsoo, ettei lupamääräykseen ole asiakirjoista saatavilla olevien tietojen perusteella mahdollista määrittää vuodenaikaisvaihtelua huomioon ottavia pohjavedenpinnan korkeustasoja. Vedenoton mahdolliset vaikutukset pohjaveden korkeuteen havaitaan lupamääräyksen 9 mukaisella tarkkailulla. Edellä olevan perusteella hallinto-oikeus on kumonnut lupamääräyksen 1 toisen kappaleen.

Lupamääräyksiä 3 ja 9 koskevat vaatimukset

Muutoksenhakija on valituksessaan vaatinut, että lupamääräykseen 3 tulisi määrittää, mikä on pohjavedenpinnan haitallisen alenemisen taso sekä mitkä ovat pohjaveden laadun huonontumisen kriteerit.

Pohjavedenpinnan haitallisen korkeustason osalta hallinto-oikeus viittaa edellä lupamääräyksessä 1 pohjaveden korkeustasosta lausuttuun ja toteaa lisäksi,

että muutoksenhakija ei ole valituksessa esittänyt, että millä kriteereillä pohjaveden laadun heikentymistä pitäisi arvioida. Pohjaveden laadun osalta hallinto-oikeus toteaa, että analyysitulosten perusteella koepumppauskaivojen vesi on ollut laadultaan erinomaista analysoitujen muuttujien pitoisuuksien jäädessä valtaosin alle määritysrajan. Koepumppauksen aikaisten analyysitulosten perusteella pohjavesimuodostuman vedenlaadun on arveltu säilyvän tasaisena. Muutoksenhakijan valitus on lupamääräyksen 3 osalta hylättävä.

Lupamääräyksen 9 osalta muutoksenhakija on vaatinut, että määräyksessä tulisi mainita erikseen mahdolliset vaikutukset Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n Pitkäkankaan vedenottamoon, jotta se tulisi otettua huomioon vaikutustarkkailussa.

Hallinto-oikeus toteaa, että lupamääräyksen 9 mukaan luvan saajan on tarkkailtava otettavan pohjaveden määrää ja laatua, pohjaveden pinnankorkeutta sekä veden ottamisen ympäristövaikutuksia. Tarkkailu on aloitettava hyvissä ajoin ennen suunnitellun vedenoton aloittamista ja mikäli tarkkailun perusteella havaitaan pohjavedenotosta aiheutuvaa pohjavedenpinnan haitallista alenemista, pohjaveden määrällisen tai kemiallisen tilan huonontumista tai muita haitallisia ympäristövaikutuksia tulee pohjavedenoton määrää rajoittaa sellaiselle tasolle, ettei haittoja enää ilmene. Koepumppauksen perusteella vedenoton aiheuttamat pohjavedenpinnan alenemavaikutukset näkyvät noin kilometrin etäisyydellä luoteeseen ja kaakkoon. Siten vedenotto suunnitellulla Vesikolmio Oy:n vedenottamolla ei asiassa saadun selvityksen perusteella vaikuta Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n Pitkäkankaan vedenottamon toimintaan, jonne on etäisyyttä noin 3,5 kilometriä. Muutoksenhakijan valitus on lupamääräyksen 9 osalta hylättävä.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Pyhäjärven kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta yleisessä tietoverkossa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **02.06.2023**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden ylituomari Riikka Mäki ja lainoppinut hallinto-oikeustuomari Pirjo Joutsenlahti sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Juha Väisänen ja tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Maria Sippala. Asian on esitellyt Maria Sippala.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös

Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy, maksutta

Vesikolmio Oy

Pyhäjärven kaupungin terveyden- ja ympäristönsuojeluviranomainen

Pyhäjärven kaupungin kaavoitusviranomainen

Pyhäjärven kaupunginhallitus

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä
- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/